

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 5C/327/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514206201
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2019:8514206201.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Janou Srokovou v súkromnoprávnom spore žalobcu Q. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. O. XX, právne zastúpeného JUDr. Slavomírom Firmentom, advokátom, AK, so sídlom ul. 17. novembra 14, Stará O. proti žalovaným 1. Y. W., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. O. XX a 2. P. W., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom B. O. XX, obaja právne zastúpení Mgr. Petrom Lindemanom, advokátom, so sídlom Mnoheľova 17, Poprad, v konaní o určenie nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že na nehnuteľnosti - pozemku parc. č. KN-C 838 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 153 m², v kat. úz. B. O., zapísanom na liste vlastníctve č. XXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni, viazne právo vecného bremena, spočívajúce v práve prechodu a prejazdu, a to po celej jeho šírke a dĺžke, v ktorúkoľvek dennú alebo nočnú hodinu, v prospech vlastníkov stavby rodinného domu so súp. č. XX, postavenej na pozemku parc. č. KN- C 840 v kat. úz. B. O., zapísanej na liste vlastníctva č. XX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni, v prospech vlastníkov stavby hospodárska budova bez prideleného súp. č., postavenej na pozemku par. č. KN-C 841/1 a vlastníkov pozemkov parc. č. KN-C 839 o výmere 73 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. KN-C 840 o výmere 427 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. KN-C 841/1 o výmere 104 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. KN-C 841/2 o výmere 113 m², druh pozemku záhrada, v kat. úz. B. O., zapísaných na liste vlastníctva č. 3791, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni a v prospech vlastníka stavby garáž, t. č. nezapísanej v katastri nehnuteľností, postavenej na pozemku s parc č. KN-C 840, za účelom ich prístupu k uvádzaným nehnuteľnostiam.

II. Žalovaní, ako súčasní vlastníci nehnuteľnosti a v prípade zmeny vlastníctva aj každý ďalší vlastníci nehnuteľnosti - pozemku parc. č. KN-C 838 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 153 m², v kat. úz. B. O., zapísanom na liste vlastníctve č. XXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni s ú p o v i n n í strpieť výkon práva prechodu a prejazdu vlastníkov k stavbe rodinného domu so súp. č. XX, postavenej na pozemku parc. č. KN-C 840 v kat. úz. B. O., zapísanej na liste vlastníctva č. XX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni, k stavbe hospodárska budova bez prideleného súp. č., postavenej na pozemku parc. č. KN-C 841/1 a k pozemkom parc. č. KN-C 839 o výmere 73 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. KN-C 840 o výmere 427 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. KN-C 841/1 o výmere 104 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. KN-C 841/2 o výmere 113 m², druh pozemku záhrada, v kat. úz. B. O., zapísaným na liste vlastníctva č. 3791, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni a k stavbe garáž, t. č. nezapísanej v katastri nehnuteľností, postavenej na pozemku s parc č. KN-C 840.

III. Žalobca m á n á r o k voči žalovaným v 1. a 2 rade na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktoré sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručенou tunajšiemu súdu 11.12.2014 sa žalobca prostredníctvom právneho zástupcu proti žalovaným v 1. a 2. rade domáhal vydania rozhodnutia v znení: „Súd určuje, že žalobca má právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva z jeho práva prechodu a prejazdu cez pozemok odporcu parc. č. KN-C 838 - zastavaná plochy a nádvoria o výmere 153 m², v kat. úz. B. O., zapísaný na liste vlastníctve č. XXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni, a to v ktorúkoľvek dennú alebo nočnú hodinu, za účelom prístupu k stavbe rodinného domu žalobcu so súp. č. XX, postavenej na pozemku parc. č. KN-C 840 v kat. úz. B. O., zapísanej na liste vlastníctva č. XX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni a ku garáži a hospodárskej budove žalobcu, nachádzajúcim sa na pozemku s parc. č. KN-C 840. Žalovaní sú povinní strpieť výkon práva prechodu a prejazdu žalobcu ku rodinnému domu žalobcu so súp. č. XX, postavenému na pozemku parc. č. KN-C 840 v kat. úz. B. O., zapísanému na liste vlastníctva č. XX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni a ku garáži a hospodárskej budove žalobcu, nachádzajúcim sa na pozemku s parc. č. KN-C 840. Žalovaní sú povinní nahradiť spoločne a nerozdielne žalobcovi trovy konania vo výške stanovenej súdom do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Žalobu zdôvodnil tým, že žalobca je zapísaný v katastri nehnuteľností ako výlučný vlastník nehnuteľnosti, vedenej Okresným úradom v Starej Ľubovni, odbor katastrálny na liste vlastníctva č. XX pre kat. územie B. O., pre obec B. O., a to : - stavby rodinný dom so súp. č. XX, postaveného na pozemku s parc. č. KN-C 840. Žalovaní sú bezpodielovými spoluvlastníkmi pozemku s parc. č. KN-C 838 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 153 m², v kat. úz. B. O., zapísaného na liste vlastníctve č. XXX, vedenom

katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni, ktorý je evidovaný čo do spôsobu využitia ako spoločný dvor; žalovaní sú zároveň bezpodielovými spoluvlastníkmi rodinného domu so súp. č. XX, postavenom na pozemku susediacom s parc. č. KN-C 838. Žalobca nadobudol rodinný dom so súp. č. XX spolu s drevárňou a hospodárskymi budovami nachádzajúcimi sa na pozemku s parc. č. KN-C 840 na základe zaopatrovacej a kúpnej zmluvy zo dňa 30.12.1983 uzatvorenej formou notárskej zápisnice N 462/83 s pôvodnými vlastníkmi, jeho právnymi predchodcami - rodičmi Q., nar. XX.XX.XXXX a Y. G., nar. XX.XX.XXXX. Touto zmluvou nadobudol aj vlastnícke právo k pozemku zastavanému stavbou s mpč. 106, záp. č. 1046 na LV č. XX a vlastnícke právo k pozemkom s mpč. 105, 107, záp. č. 183, stav v EN neidentický. Rodičia žalobcu nadobudli rodinný dom v celosti a podiel na pozemku s mpč. 106 zastavanom rodinným domom na základe kúpnej zmluvy zo dňa 30.04.1970 uzatvorenej formou notárskej zápisnice N 195 /70 s pôvodným vlastníkom, právnym predchodcom (starý otec) žalobcu T. K., nar. XX.XX.XXXX. Od nepamäti, min. 200 rokov sa pozemok medzi uvedenými rodinnými domami, ktoré sa nachádzajú oproti sebe, aktuálne označený ako pare, KN-C 838,, používal ako spoločný dvor, resp. ako prístupová cesta k susediacim rodinným domom, k hospodárskym budovám a k iným pozemkom, ku ktorým iný prístup z cesty nebol a dodnes nie je; o tom neboli pochybnosti až do doby keď sa do susedného domu so súp. č. XX nasťahoval (priženil sa) žalovaný Ján W., ktorý postupom času v dôsledku rôznych susedských sporov sa svojvoľne rozhodol tento stav nerešpektovať. Právny predchodcovia účastníkov sporu spoločný dvor rešpektovali a navzájom si umožňovali prechod cez dvor pešo i prejazd povozom (spočiatku), neskôr aj prejazd autami, príp. traktormi, ešte starý otec žalobcu sa so starým otcom žalovanej P. W.ovej pánom H. W.om vzájomne dohodli na takomto spôsobe, vychádzajúc z predchádzajúceho spôsobu užívania ich predchodcami a najmä v súvislosti s nemožnosťou iného riešenia prístupu k svojim nehnuteľnostiam. V dôsledku susedských sporov medzi spornými stranami však žalovaní rétoriku postupom času zmenili a dnes tvrdia, že žalobca nemá právo prechádzať cez parcelu KN-C 838 a robia všetko preto, aby sa k svojim nehnuteľnostiam dostať autom a ani pešo cez ich pozemok nemohol. Prvé náznaky susedských problémov sa objavili okolo roku 1XX2, keď sa žalobca rozhodol, že na dotknutej parcele urobí chodník zo zámkovej dlažby. Dohodol sa so žalovaným W.om, že môže urobiť chodník, ale len čo ho začal realizovať tak žalovaná V. W.ová vyjadrila svoj nesúhlas; jej manžel ju v tom čase však ešte presvedčil, že je všetko v poriadku a tak sa chodník podarilo realizovať, urobili sa aj drobné terénne úpravy a nasiala sa tráva. Po niekoľkých rokoch začal žalobca približne v roku 2000 stavať na uvedenej parcele drevený plot, ktorý mu zameral žalovaný W. a podľa neho ho aj zrealizoval. Keď však bol plot postavený tak začali problémy kvôli tomu, že údajne dve autá okolo podľa názoru žalovaného nemohli prejsť; aj to sa ešte vyriešilo a to tak, že žalobca zaparkoval auto pri plote a žalovaný W. prešiel okolo jeho auta (autá mali medzi sebou medzeru 1m.)

Susedské spory a konflikty sa naplno prejavili v roku 2012 keď syn žalobcu začal búrať starý drevený plot a na jeho mieste chcel stavať nový plot; od tohto momentu problémy medzi susedmi pretrvávajú a s pribúdajúcim časom sa vzťahy medzi nimi zhoršujú. V poslednom čase sa dokonca vyhrotili do takej miery, že žalovaní neumožňujú žalobcovi prechádzať cez dotknutú parcelu pešo ani autom, a to tak, že na nej zaparkujú svoje motorové vozidlo, príp. ak aj žalovanému alebo jeho rodinným príslušníkom umožnia vstúpiť do dvora následne autom zablokujú výjazd z neho naspäť. Dlhodobu na spoločný dvor nemôže nikto prísť, po každom žalovaní kričia a idú sa s ním biť. Uvedený problém riešila viackrát polícia, aj obecný úrad; starosta obce si susedov predvolal, pričom za prítomnosti právnik spísal dohodu medzi spornými stranami, v zmysle ktorej sa obe strany zaviazali rešpektovať právo prístupu a prejazdu cez pozemok s parc. č. KN-C 838. Krátko nato však žalovaní dohodu popreli a naďalej spochybňujú oprávnenie žalobcu prechádzať pešo a autom cez tento pozemok tvrdiac, že na to nemá žiadne právo. Žalobca tak nemá možnosť dostať sa autom do svojej garáže a hospodárskej budovy, postavenej na pozemku s parc. č. KN-C 840 a keďže mimosúdne možnosti riešenia zlyhali, obrátil sa s touto žalobou na súd, aby vo veci po objektívnom zistení skutkového a právneho stavu meritórne rozhodol. S poukazom na právnu argumentáciu je žalobca presvedčený, že práve jemu svedčí právo zodpovedajúce vecnému bremenu k predmetnej nehnuteľnosti, preto vzhľadom na túto skutočnosť a s ohľadom na konanie žalovaných, je žalobca toho názoru, že vydanie predbežného opatrenia je v tomto štádiu opodstatnené, najmä poukazuje na to, že dňa 22.11.2014 v čase okolo 10:00 hod. žalovaný J. W. povedal, že žalobcu posledný krát púšťa z dvora a už viackrát ho dnu nepustí, že je to jeho pozemok, že jeho nezaujímajú žiadne papiere a on je vlastníkom celého dvora a on tu bude rozkazovať. Následne zaparkoval autá tak, aby sa žalobca nedostal do svojej garáže a od vtedy sa situácia tak podstatne nezmenila, min. jedno jeho auto tam vždy stojí a bude podľa jeho slov stáť údajne až dovtedy kým sa to nevyrieši súdom.

3. Žalovaní v 1.a 2. rade nesúhlasili so žalobou.

4. Zároveň žalobca podal aj návrh na vydanie predbežného opatrenia, o ktorom súd rozhodol uznesením sp. zn. 5C/327/2014 zo dňa 5.1.2015 /č. l. 29/ tak, že:

Súd n a r i a d i u j e žalovaným v 1. a 2. rade umožniť žalobcovi za účelom prístupu k rodinnému domu žalobcu súp. č. XX evidovanému na LV č. XX vedenom Okresným úradom Stará O., katastrálnym odborom pre kat. úz. B. O. a stojacemu na parcele registra C parc. č. 840 - nachádzajúcej sa v kat. úz. B. O., neevidovanej na liste vlastníctva, ako aj za účelom prístupu žalobcu k hospodárskej budove a garáži žalobcu stojacim na parcele registra C parc. č. 840 - nachádzajúcej sa v kat. úz. B. O., neevidovanej na liste vlastníctva, v ktorúkoľvek dennú alebo nočnú hodinu prechod a prejazd osobným motorovým vozidlom cez parcelu registra C parc. č. 838 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 153 m² evidovaných na LV č. XXX vedenom Okresným úradom Stará O., katastrálnym odborom pre kat. úz. B. O., a to do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej.

5. Na základe podaného odvolania KS v Prešove uznesením č. k. 8Co/73/2015-49 zo dňa 30.3.2015 uznesenie súdu I. stupňa potvrdil.

6. V priebehu konania žalobca podaním zo dňa 22.8.2018 žiadal pripustiť zmenu petitu žaloby v znení: Súd určuje, že na nehnuteľnosti - pozemku parc. Č. KN-C 838 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 153 m², v kat. úz. B. O., zapísanom na liste vlastníctve č. XXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni, viazne vecné bremeno, spočívajúce v práve prechodu a prejazdu, a to po celej jeho šírke a dĺžke, v ktorúkoľvek dennú alebo nočnú hodinu, v prospech vlastníkov stavby rodinného domu so súp. č. XX, postavenej na pozemku parc. č. KN- C 840 v kat. úz. B. O., zapísanej na liste vlastníctva č. XX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni, v prospech vlastníkov stavby hospodárska budova bez prideleného sp. č., postavenej na pozemku par. Č. KN-C 841/1 a pozemkov parc. č. KN-C 839 o výmere 73 m², druh pozemku zastavaná plochy a nádvoria, parc. č. KN-C 840 o výmere 427 m², druh pozemku zastavaná plochy a nádvoria, parc. č. KN-C 841/1 o výmere 104 m², druh pozemku zastavaná plochy a nádvoria, parc. č. KN-C 841/2 O výmere 113 m², druh pozemku záhrada, v kat. úz. B. O., zapísaných na liste vlastníctva č. 3791, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni a V prospech vlastníka stavby garáž, t. č. nezapísanej v katastri nehnuteľností, postavenej na pozemku s parc č. KN-C 840, za účelom ich prístupu k uvádzaným nehnuteľnostiam.

Žalovaní, ako súčasní vlastníci nehnuteľnosti - pozemku parc. č. KN-C 838 - zastavaná plochy a nádvoria o výmere 153 m², v kat. úz. B. O., zapísanom na liste vlastníctve č. XXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni sú povinní strpieť výkon práva prechodu a prejazdu vlastníkov k

stavbe rodinného domu so súp. č. XX, postavenej na pozemku parc. č. KN-C 840 v kat. úz. B. O., zapísanej na liste vlastníctva č. XX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni, k stavbe hospodárska budova bez prideleného súp. č., postavenej na pozemku parc. č. KN-C 841/1 a k pozemkom parc. č. KN-C 839 o výmere 73 m², druh pozemku zastavaná plochy a nádvoria, parc. č. KN-C 840 o výmere 427 m², druh pozemku zastavaná plochy a nádvoria, parc. č. KN-C 841/1 o výmere 104 m², druh pozemku zastavaná plochy a nádvoria, parc. č. KN-C 841/2 o výmere 113 m², druh pozemku záhrada, v kat. úz. B. O., zapísaným na liste vlastníctva č. 3791, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni a k stavbe garáž, t. č. nezapísanej v katastri nehnuteľností, postavenej na pozemku s parc. č. KN-C 840. Žalovaní sú povinní nahradiť spoločne a nerozdielne Žalobcovi trovy konania vo výške stanovenej súdom do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Súd túto zmenu pripustil uznesením na pojednávaní dňa 11.9.2018.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, jeho práv. zástupcu, žalovaných v 1. a v 2. rade, LV č. XXX, XXXX, XX k. ú. B. O., PKV 183, 59, 60, 61, 756, jednotlivými zmluvami doloženými do spisu / kúpnej zmluvy zo dňa 30.04.1970, zaopatrovacej a kúpnej zmluvy zo dňa 30.12.1983, kúpnej zmluvy zo dňa 05.04.1955 ako aj ďalšími listinami, ohliadkou na mieste samom ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil:

8. Žalobca je zapísaný ako vlastník stavby rodinného domu so súp. č. XX postavenej na pozemku parc. č. KN-C 840 v kat. úz. B. O., zapísanej na liste vlastníctva č. XX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni, a súčasne ako vlastník stavby hospodárska budova bez prideleného súp. č., postavenej na pozemku parc. č. KN-C 841/1 a pozemkov parc. č. KN-C 839 o výmere 73 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parc. č. KN-C 840 o výmere 427 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parc. č. KN-C 841/1 o výmere 104 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parc. č. KN-C 841/2 o výmere 113 m², druh pozemku záhrada, v kat. úz. B. O., zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni a aj ako vlastník stavby garáž, t. č. nezapísanej v katastri nehnuteľností, postavenej na pozemku s parc. č. KN-C 840.

9. Žalovaní v 1. a 2. rade sú zapísaní ako vlastníci nehnuteľnosti pozemku parc. č. KN-C 838 - zastavaná plochy a nádvoria o výmere 153 m², v kat. úz. B. O., zapísanom na liste vlastníctve č. XXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej Ľubovni.

10. Žalobca tak v písomnom zdôvodnení žaloby, ako aj vo výpovedi uviedol, že má daný naliehavý právny záujem na určení súdom, že nadobudol právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním - právo prechodu, prejazdu po parcele KNC 838 k.ú. B. O.. Žalobu podáva z dôvodu, aby nedošlo k ohrozeniu jeho jediného možného prístupu k nehnuteľnostiam v jeho vlastníctve. Žalobca dôvodil, že už v dávnej minulosti išlo o spoločný dvor, tak to bolo uvedené aj na LV č. XXX k.ú. N. O. v katastri nehnuteľnosti, ktorý užívali nerušene a v dobrej viere už jeho právny predchodcovia od 19. stor. r. 1910. Vzhľadom na uplynutie 10-ročnej pokojnej, nepretržitej a dobromyseľnej držby sa žalobca domnieva, že vydržal právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Sporná parcela KN-C 838 bola ešte v roku 2016 na LV XXX vedená ako spoločný dvor, t.j. tak, ako sa užívala od nepamäti, až potom na žiadosť žalovaných došlo k zmene zápisu. Pred 10-mi rokmi postavili spoločnú bránu so žalovaným v 1. rade, kde sa riadne dohodli a aj náklady znášali na polovicu.

11. Právny zástupca žalobcu poukázal na to, že je rozporné, ak sa žalovaní v niektorých svojich vyjadrenia nebránia oprávnenosti vecného bremena v podobe práva žalobcu na prechod peši cez ich pozemok (napr. vo vyjadrení zo dňa 28.04.2015), no prejazd autom zásadne odmietajú, trvajú na tom, že žalobca a jeho právni predchodcovia mali mať prístup iba zo zadnej časti pozemku, pričom v iných svojich neskorších vyjadreniach (napr. posledné zo dňa 30.07.2019) negujú obe oprávnenia teda jednak právo prechodu ako aj právo prejazdu s poukazom na to, že ani jedno z nich nie je dôvodné. Už z tohto ich postoja je zrejmé, že ich vyjadrenia sú účelové a skreslené, na preukázanie ktorých predkladajú účelové a vopred pripravené prehlásenia svedkov.

Žalobca nadobudol rodinný dom so súp. č. XX spolu s drevárňou a hospodárskymi budovami, nachádzajúcimi sa pôvodne na pozemku s parc. č. KN-C 840 na základe zaopatrovacej a kúpnej zmluvy zo dňa 30.12.1983 uzatvorenej formou notárskej zápisnice N 462/83 s pôvodnými vlastníkmi, jeho právny predchodcami - rodičmi Q. G., nar. XX.XX.XXXX a Y. G., nar. XX.XX.XXXX. Touto zmluvou

nadobudol aj vlastnícke právo k pozemku zastavanému stavbou s mpč. 106, záp. č. 1046 na LV č. XX a vlastnícke právo k pozemkom s mpč. 105, 107, záp. č. 183, stav v EN neidentický.

Otec žalobcu Q. G., nar. XX.XX.XXXX nadobudol (ako prvý v poradí) rodinný dom so súp. č. XX /pôvodné súp. č. XX/ s pozemkami mpč. 105 a 107 na základe kúpnej zmluvy zo dňa 05.04.1955 uzatvorenej s vtedajším vlastníkom - jeho otcom L. G.. L. G. tento dom s pozemkami pôvodne nadobudol základe kúpnej zmluvy zo dňa 31.05.1XX5 uzatvorenej s pôvodným vlastníkom K. W.; jednalo sa o nehnuteľnosti zapísané v PKV 183.

L. G. predtým než kúpil uvedený dom s pozemkami kúpil v dražbe dňa 30.04.1XX0 - tak ako to vyplýva z PKV 60, záznam 39 písm. b/ a PKV 756, rad. č. 2, spoluvlastnícky podiel 1 na mpč. 104; v tom čase druhou spoluvlastníčkou vo veľkosti podielu 1 na mpč. 104 bola právna predchodkyňa žalovaných T. X. rod. L.. Rodičia žalobcu Q. G., nar. XX.XX.XXXX a Y. G., nar. XX.XX.XXXX nadobudli s odstupom času aj rodinný dom s vtedajším súp. č. XX /pôvodné súp. č. XX/ a podiel na pozemku s mpč. 106 zastavanom rodinným domom, a to na základe kúpnej zmluvy zo dňa 30.04.1970 uzatvorenej formou notárskej zápisnice N 195/70 s pôvodným vlastníkom T. K., nar. XX.XX.XXXX. Zmluvné strany v texte zmluvy, konkrétne v č. I uviedli, že na uvedenej parcele „si vybudoval svoj rodinný domček, ktorý spokojne a nerušene užíva asi 40 rokov“

12. T. K. nadobudol podiel na dome so súp. č. XX a podiel na pozemku mpč. 106 ako maloletý dedením v roku 1921 - tak ako to vyplýva z PKV XX, záznam 6, pričom v roku 1924 bola následne poznámka o jeho maloletosti z PKV záznamom 7 vymazaná. Už v minulosti, min. od založenia pozemnoknižných vložiek (ďalej len „PKV“), t. j. už v 19. storočí pozemok s parc. č. KN-C 838 (pôvodne časť parcely mpč. 104), ktorý v súčasnosti je v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných, slúžil ako spoločný dvor nielen pre dom s vtedajším číslom domu XX (v súčasnosti dom žalovaných), ale aj pre domy s č. XX a XX (v súčasnosti jeden rodinný dom žalobcu), čo nespochybniteľne vyplýva jednak z PKV 60, a tiež z PKV č. XX a 61 (kópia PKV XX, PKV 60 a PKV 61, konkrétne str. 2, str. 6 a str. 15 kópia z archívu predloženej so súdneho spisu). Rovnaký právny režim spoločného dvora platil aj pre pozemok mpč. 106 - PKV XX, na ktorom bol postavený rodinný dom so súp. č. XX a pozemok mpč. 105 - PKV 61, na ktorom bol postavený rodinný dom so súp. č. XX.

13. Z odpovede Okresného úradu St. O., katastrálneho odboru /ÚSLKO /vyplýva, že k zrušeniu zápisu spoločného dvora došlo bez právneho dôvodu, v dôsledku chyby pri prepisovaní mpč. 104 s pôvodnými vlastníkami do novozaloženej PKV č. 7XX; toto sa teda udialo bez vedomia vlastníkov predmetných rodinných domov č. XX, XX a XX, ktorí naďalej v rovnakom rozsahu dobromyseľne využívali predmetné pozemky v časti spoločného dvora, t. j. napr. cez nich chodili, jazdili povozmi ťahanými koňmi, atď. Toto spoločné užívanie nikto nespochybňoval a každý rešpektoval ako prirodzenú vlastnosť pozemku, hoci sa jeho zápis v katastri pri prepisovaní údajov bezdôvodne stratil.

Od nepamäti (nie je možné v súčasnosti určiť odkedy presne), sa pozemok, resp. pozemky medzi vyššie uvedenými rodinnými domami, ktoré sa nachádzali a aj dones nachádzajú oproti sebe, aktuálne označené ako parc. KN-C 838 a KN-C 839, využívali ako spoločný dvor, resp. ako prístupová cesta k susediacim rodinným domom, k hospodárskym budovám a k iným pozemkom, ku ktorým vhodnejší prístup z hlavnej cesty nebol a dodnes nie je; o tom neboli pochybnosti; pochybnosti začali s odstupom času po priženení sa žalovaného v 1. rade do susedného domu so súp. č. XX (pôvodný dom so súp. č. XX), keď tento sa svojvoľne rozhodol tento stav nerešpektovať.

Právni predchodcovia sporových strán spoločný dvor rešpektovali a navzájom si umožňovali prechod cez dvor pešo i prejazd povozom (spočiatku), neskôr aj prejazd autami, príp. traktormi a to najmä preto, že sa to tak užívalo od nepamäti a tiež preto, že iné riešenie prístupu k rodinným domom postaveným oproti sebe a s malým vzájomným odstupom, nebolo.

14. Právna predchodkyňa T. X. rod. L., ktorá spoluvlastnícky podiel na mpč. 104 kúpila v roku 1910, ako aj T. K., ktorý podiel na mpč. 106 zdedil v roku 1921 museli mať vedomosť o tom, že k mpč. 104, podobne ako k mpč. 106 viazne právo spoločného dvora v prospech vlastníkov domov so súp. č. XX, XX a XX. Preto hoci o dohode právnych predchodcov sporných strán ohľadom spoločného užívania, resp. spoločného dvora nie sú žiadne osobitné písomné doklady, vychádzajúc zo stavu zápisov v pozemkovej knihe je nepochybné, že vlastníci rodinných domov č. XX, XX a XX do roku 1XX0 spoločný dvor a s ním spojené neobmedzené spoločné užívanie nielen reálne rešpektovali, ale toto bolo aj zapísané v pozemkovej knihe, a teda uvádzaný právny predchodca T. K., nar. XXXX, ktorý si svoj rodinný dom so súp. č. XX (nové č. d. XX) postavil cca v roku 1XX0, musel byť „dohodnutý“ s vtedajšími vlastníkami susedného domu so súp. č. XX pani T. X., rod. Poľančíkovou - starou mamou žalovanej v 2. rade a

jej manželom T. X. - starým otcom žalovanej v 2. rade, ktorý podľa jej vyjadrenia na pojednávaní dňa 12.04.2016, postavil dom po požiari medzi rokom 1928 - 1XX2, pričom obe strany si museli byť vedomé charakteru a úlohy pozemku s mpč. 104 ako aj právami a povinnosťami s tým spojenými, keďže uvedený pozemok /spoločný dvor/ sa nachádzal medzi ich rodinnými domami.

Mal za to, že dobromyseľným užívaním spoločného dvora, kde jedným z oprávnení je aj prejazd a prechod cez spoločný dvor, min. od obdobia r. 1XX0, kedy si právny predchodca žalobcu T. K. postavil nový dom, resp. zrekonštruoval starý dom, a súčasne od tohto obdobia nebolo evidované právo spoločného dvora na PKV 60 ani PKV 7XX, vydržal už tento právny predchodca vecné bremeno v podobe práva prechodu a prejazdu po mpč. 104 /t. č. KN C-838/ k svojim nehnuteľnostiam, najneskôr k 1.1.1961.

15. Žalovaní v písomných stanoviskách a tiež vo svojej výpovedi na pojednávaniach uviedli a na začiatku nespochybňovali to, že sa tento pozemok využíval na prechod a na prejazd ale uvádzali, že nebolo preukázané medzi ktorými právnymi predchodcami došlo k takejto dohode. V minulosti tam aj bol prechod a to tak, že sa chodilo zozadu dopredu a spredu dozadu a slúžilo to dovtedy, kým ďalší - zadný sused nepostavil svoj plot a oplotil si svoj pozemok v r. 1972, v čase keď vzniklo družstvo. Poukazovali na to, že už v r. 1977 boli spory medzi vlastníkami susedných domov, je pravda že tam bol aj dôvod alkohol, ktorý požíval otec žalobcu dennodenne a potom kričal kadečo ale aj pre tento pozemok. Žalobca po pozemku prechádzal ale nemal ich súhlas, že môže prechádzať po parc. C838. Predtým tamtade nechodili auta.

Na prvom pojednávaní aj navrhli, že by bolo možné vyriešenie veci mimosúdne s tým, že ak by došlo k vyhotoveniu geometrického plánu a na nevyhnutný prechod k rodinnému domu by bolo zriadené právo vecného bremena.

16. Právny zástupca žalovaných uviedol, že s podanou žalobou v plnom rozsahu nesúhlasia a považujú ju za nedôvodnú. Žalobca sa podanou žalobou domáha určenia, že má právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva z jeho práva prechodu a prejazdu cez pozemok žalovaných par. č. 838 k. ú. B. O. a že uvedené právo nadobudol vydržaním. Je teda na žalobcovi, aby riadne a bez akýchkoľvek pochybností preukázal svoje tvrdenia ohľadne vydržania práva vecného bremena. Jednou zo základných podmienok pre vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je oprávnená držba tohto práva. Zo znenia zákona je potrebné vyvodit', že ako podmienka vydržania nepostačuje subjektívne presvedčenie držiteľa o tom, že vec alebo právo mu náleží alebo patrí, ale je potrebné, aby držiteľ bol v dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať i k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vecné právo vzniknúť, teda i k právnemu dôvodu (titulu), ktorý by mohol mať za následok vznik práva. Žalovaní majú za to, že samotná skutočnosť, že niekto koná spôsobom odpovedajúcim obsahu vecného bremena prechádzať cez pozemok, nemôže viesť k záveru o oprávnenej držbe zodpovedajúcej právu, pretože cez cudziu nehnuteľnosť je možné prechádzať z rôznych dôvodov. Žalobca uviedol ohľadne právnej skutočnosti (titulu), o ktorú opiera oprávnenú držbu, rôzne tvrdenia, ktoré však nie sú žiadnym spôsobom preukázané, a ktoré si dokonca aj vzájomne odporujú. Žalobca v podanej žalobe uvádza, že „ sa dôvodne domnieva, že je v dobrej viere, že k pozemku žalovaných parc. č. 838 mu patrí právo prechodu a prejazdu, Žalobca vstúpil do tohto práva po odkúpení nehnuteľnosti v roku 1983 a vykonával toto právo až do roku 2012, pričom rodičia žalobou a ich právni predchodcovia boli presvedčení, že majú právo prechádzať cez dotknutý pozemok, keďže to platilo od nepamäti. V tejto súvislosti žalovaní poukazujú na to, že zo zaopatrovacej a kúpnej zmluvy zo dňa 30.12.1983, ktorú uzatvoril žalobca, ani z Kúpnej zmluvy zo dňa 30.04.1970, ktorú uzatvorili jeho právni predchodcovia (NZ 195/70) nevyplyva žiadna zmienka o tom, že vo vzťahu k prevádzaným nehnuteľnostiam mal alebo má prevodca nejaké právo k susednému pozemku žalovaných p. č. 838 resp. k pôvodnému pozemku mpč. 104, a že by do takéhoto práva žalobca resp. jeho právni predchodcovia vstúpili. Nie je tam žiadna zmienka o práve vecného bremena, ani o inom práve k pozemku žalovaných, ani o spoločnom dvore so žalovanými, resp. ich právnym predchodcom. Žalobca si tiež odporuje v tvrdeniach, kedy vznikli rozpory ohľadne užívania nehnuteľností. Ako uviedli žalovaní vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 12.04.2016, spory ohľadne pozemkov a ich prechod boli už medzi právnymi predchodcami sporových strán, teda ešte dávno pred rokom 1977.

17. Žalovaní s tvrdeniami o údajnej dohode o práve prechodu nesúhlasia, takáto dohoda nebola nikdy uzatvorená a tieto tvrdenia o údajnej dohode sú zo strany žalobou rozporné a ničím nepreukázané. Podľa názoru žalovaných z označenia nehnuteľnosti spoločný dvor nemožno vyvodit' vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, resp. také niečo ani nemôže byť titulom pre vstup do oprávnenej

držby takéhoto práva. Spoločné dvory vo vzťahu ak pozemkom majú svoj pôvod v časoch, keď sa domy začali stavať pozdĺž ulice, rieky alebo potoka a boli orientované smerom do ulice (tzv. ulicový typ zástavby). Literatúra uvádza, že tento spôsob výstavby sa zaviedol za vlády Márie Terézie. Domy sa radili vedľa seba, čím sa úzke pozemky spájali a vytvárali spoločný dvor. Cez ten sa vchádzalo do viacerých domov.

Z právneho hľadiska tak vznikla situácia, v ktorej sa kombinovalo výlučné vlastníctvo (k domu) s podielovým spoluvlastníctvom (k spoločnému dvoru). Uvedené znamená, že spoločný dvor znamenal, že takýto pozemok, bol v podielovom spoluvlastníctve viacerých osôb, najmä vlastníkov susedných domov a cez tento pozemok sa vchádzalo do týchto domov. Takáto bola aj situácia v minulosti ohľadne pozemku žalovaných, z ktorého časti neskôr vznikol terajší pozemok parcelné č. 838, kedy tento pozemok bol v podielovom spoluvlastníctve viacerých vlastníkov, nikdy však nebol v podielovom spoluvlastníctve jeho právnych predchodcov. Žalovaní tu poukazujú na to, že z predložených listín vyplýva, že pôvodná parcela mpč. 104 bola v podielovom spoluvlastníctve T. X., starej mamy žalovanej v 2./ rade v podiele 1/3, ktorý podiel získala kúpou 22.04.1910. Tento spoluvlastnícky podiel získal dňa 16.11.1972 na základe dedenia D 300/72-15 H. X.. Dňa 14.02.1973 bola medzi H. om X. a U. G., ktorý bol druhým podielovým spoluvlastníkom parcely mpč. 104 v podiele % na základe kúpnej zmluvy z 05.04.19XX, uskutočnená reálna delba pozemku mpč. 104 na základe notárskej zápisnice N XX/73, NZ 73/73 tak, že výlučným vlastníkom v jeho prednej časti (parcela KN-C č. 292) sa stal H. X., otec žalovanej v 2./ rade a v zadnej časti - parcela KN-C 291 sa stal výlučným vlastníkom P. G.. Ani v tejto zmluve sa neuvádza, že by predmetné pozemky boli zaťažené vecným bremenom alebo iným právom v prospech tretích osôb. Od roku 1973 tak právny predchodca žalovaných H. X. sa stal výlučným vlastníkom pozemku, ktorý v súčasnej dobe predstavuje pozemok p. č. 838, a od tohto obdobia sa nielen fakticky ale aj právne nemohlo jednať vo vzťahu k tomuto pozemku o spoločný dvor. Čo sa týka prístupu žalobou (resp. jeho právnych predchodcov) k žalobcovým pozemkom zo zadnej ulice, majú žalovaní za to, že jediný prístup ku svojim pozemkom mali zo zadnej ulice od roku 1XX0, kedy žalobcov starý otec kúpil prvý pozemok na parcele MPČ 104. Druhý pozemok kúpil v roku 1XX5 na PKV 183, a to stodolu, maštal a dom. Prístupovú cestu na ich pozemky mali zo zadnej ulice a nie po parcele KN-C 838 z prednej ulice. Terajší plot v zadnej časti, ktorý mu znemožňuje využívať prejazd na zadnú ulicu staval žalobca, to znamená, že si sám znemožnil prejazd po pozemkoch, ktoré kúpil jeho starý otec. Žalovaní so žalobcom nemajú žiadne rodinné ani majetkové väzby. Tie má zadný sused, s ktorým mali v minulosti spoločného predka, spoločné pozemky a najmä spoločnú prístupovú cestu, ktorú si svojvoľne a účelovo žalobca zrušil, aby mohol žiadať pohodlnejší prístup cez cudzí pozemok.

18. Na návrh strán sporu súd zrealizoval ohliadku na mieste samom dňa 6.12.2017. Na ohliadke žalovaný v 1. rade uviedol, že pokiaľ ide o parcelu 838, ktorá slúži ako prechod, tak to bolo tomu aj v minulosti, že sa tento stav rešpektoval a táto časť, na ktorej teraz stojíme je v jeho výlučnom vlastníctve a jeho manželky, ale táto časť slúžila ako prístupová cesta jednak k rodinnému domu žalovaných, ako aj k rodinnému domu žalobcu.

Prechodom cez parcelu KN-C 838 od cesty až do zadnej časti bolo na ohliadke zistené, že táto parcela končí drevenou stodolou. Zo stanovísk oboch účastníkov súd zisťuje, že táto stodola je postavená niekoľko rokov, cca od roku 1XX5. Žalovaný ďalej tvrdí, že predtým sa chodilo z tejto časti okolo susedy cez dvor ďalšieho občana Novej Ľubovne a to P.a G..

Súd v teréne konkrétne zistil, že tento priestor je reálne ohradený oplotením - pletivom, čiže na mieste samom súd zistil, že reálne touto časťou ako uviedol žalovaný v 1. rade prechod nie je možný. To znamená, že jediná prístupová cesta k nehnuteľnostiam žalobcu je cez parcelu KN-C 838. Súd ďalej ohliadkou zistil, že za rodinnými domami účastníkov konania sa nachádzajú príslušenstvá, čiže garáže, a vedľajšie budovy, každého z vlastníkov týchto rodinných domov.

19. Do spisu boli doručené písomné stanoviska svedkov T.a W., L. K.a, L. G. /č. I. 117-119/, ktorý uviedli, že cez ich pozemok nevedie žiadna prístupová cesta k pozemku p. Q.a G.. Ich pozemok je ohradený a nikdy sa nebude využívať na prechod pešo ani autom. K nehnuteľnosti rod. repkových - žalobcu nevedie žiadna iná cesta iba z hlavnej cesty.

Tiež protistrana predložila stanoviska svedkov H. K.a, V. G., R. W.ovej, L. G., /č.I. 247 a nasl./, ktorí uviedli, že medzi domami č. XX a XX v B. O. v prednej časti a cez pozemky neb. Q.a G. a neb. P.a G. v zadnej časti sa prechádzalo a jazdilo povozmi z prednej ulice na zadnú ulicu a zo zadnej ulice na prednú, lebo v minulosti neboli ploty a ľudia si navzájom cez svoje dvory skracovali cestu. Takýchto prechodov bolo v dedine mnoho. Toho času ich majú majitelia oplotené.

20. Podľa § 129 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. (ďalej „OZ“), (1) Držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba. (2) Držať možno veci, ako aj práva, ktoré pripúšťajú trvalý alebo opätovný výkon.

21. Podľa § 130 ods. 1 OZ, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

22. Podľa § 134 ods. 1, 3 OZ, (1) Oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. (3) Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

23. Podľa § 151 o ods. 1 OZ, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 OZ tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

24. Podľa § 137 písm. c/ C.s.p., žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

25. Podľa § 114 zákona č. 141/1950 Zb. v prípadoch, v ktorých tak zákon ustanovuje, prechádza vlastníctvo priamo zo zákona alebo výrokom súdu, úradu alebo orgánu verejnej správy. Ak ide o vec nehnuteľnú, zapíše sa tiež prechod vlastníctva v pozemkovej alebo železničnej knihe alebo sa na súde uloží listina.

26. Podľa § 115 zák. č. 141/1950 Zb. Vydržaním možno nadobudnúť vlastnícke právo, ak nejde o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve.

27. Podľa § 116 ods. 1, 2 cit. zákona vlastnícke právo k hnutelnej veci nadobudne, kto ju drží oprávnene (§ 145) a nepretržite tri roky; ak ide o nehnuteľnú vec, je potrebná vydržacia doba desaťročná.

28. Kto nadobudne oprávnenú držbu od oprávneného držiteľa, môže si započítať vydržaciú dobu predchodcu.

29. Podľa § 117 cit. zák. o behu vydržacej doby platia primerane tie isté zásady, aké platia o behu premlčacej doby.

30. Podľa § 118 cit. zák. Ustanovenia o vydržaní vlastníckeho práva platia obdobne o vydržaní iných vecných práv.

31. Vo všeobecnosti je možné vecné bremeno charakterizovať ako vecné právo obmedzujúce vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe (§ 151n a nasl. OZ). Právnym dôvodom vzniku vecného bremena môže byť rovnako ako u vlastníckeho práva zmluva, dedenie, rozhodnutie príslušného orgánu, zákon a vydržanie. Oprávnenie zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť aj vydržaním. Predpokladom tohto spôsobu nadobudnutia je nepretržitý výkon práva po dobu najmenej 10 rokov, ak sú splnené, aj ostatné podmienky podobné vydržaniu vlastníckeho práva uvedené v § 134 OZ. Vylúčené je vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k nehnuteľnostiam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo vo vlastníctve zákonom určených právnických osôb.

32. Z výsledkov vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná. Z výpovede žalobcu, jeho právneho zástupcu a predložených listinných dôkazov jednoznačne vyplýva, že už právny predchodcovia žalobcu využívali spornú parcelu č. KNC 838, k. ú. B. O. na prechod k nehnuteľnostiam vo svojom vlastníctve minimálne od 19. stor. roku 1910, právny predchodca T. K. dedením. od r. 1921, L. G. od r. 1XX0, rodičia žalobcu od r. 1970 a počas doby vyše 40 rokov nikto

nenamietal neoprávnené užívania spornej nehnuteľnosti. Právo spoločného dvora bolo v PKV zapísané už v roku 1865.

33. Súd na základe vykonaného dokazovania sa stotožnil s tvrdením žalobcu, že žalobca ako vlastník stavby rodinného domu so súp. č. XX (pôvodne sa jednalo o dva domy s pôvodným súp. č. XX a XX), postavenej na pozemku parc. č. KN-C 840 v kat. úz. B. O., zapísanej na liste vlastníctva č. XX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej O., a súčasne ako vlastník stavby hospodárska budova bez prideleného súp. č., postavenej na pozemku parc. č. KN-C 841/1 a pozemkov parc. č. KN-C 839 o výmere 73 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parc. č. KN-C 840 o výmere 427 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parc. č. KN-C 841/1 o výmere 104 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parc. č. KN-C 841/2 o výmere 113 m², druh pozemku záhrada, v kat. úz. B. O., zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej O. a aj ako vlastník stavby garáž, t.č. nezapísanej v katastri nehnuteľností, postavenej na pozemku s parc. č. KN-C 840, vydržal právo vecného bremena in rem, spočívajúce v práve každého vlastníka týchto nehnuteľností na prechod a prejazd po pozemku parc. č. KN-C 838 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 153 m², v kat. úz. B. O., zapísanom na liste vlastníctva č. XXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu v Starej O., a to po celej jeho šírke a dĺžke, v ktorúkoľvek dennú alebo nočnú hodinu, za účelom prístupu k nim.

Žalobca nadobudol rodinný dom so súp. č. XX spolu s drevárňou a hospodárskymi budovami, nachádzajúcimi sa pôvodne na pozemku s parc. č. KN-C 840 na základe zaopatrovacej a kúpnej zmluvy zo dňa 30.12.1983 uzatvorenej formou notárskej zápisnice N 462/83 s pôvodnými vlastníkmi, jeho právnymi predchodcami - rodičmi Q. G., nar. XX.XX.XXXX a Y. G., nar. XX.XX.XXXX. Touto zmluvou nadobudol aj vlastnícke právo k pozemku zastavanému stavbou s mpč. 106, záp. č. 1046 na LV č. XX a vlastnícke právo k pozemkom s mpč. 105, 107, záp. č. 183, stav v EN neidentický.

Otec žalobcu Q. G., nar. XX.XX.XXXX nadobudol (ako prvý v poradí) rodinný dom so súp. č. XX /pôvodné súp. č. XX/ s pozemkami mpč. 105 a 107 na základe kúpnej zmluvy zo dňa 05.04. 19XX uzatvorenej s vtedajším vlastníkom - jeho otcom L. G.. L. G. tento dom s pozemkami pôvodne nadobudol základe kúpnej zmluvy zo dňa 31.05.1XX5 uzatvorenej s pôvodným vlastníkom K. W.; jednalo sa o nehnuteľnosti zapísané v PKV 183.

L. G. predtým než kúpil uvedený dom s pozemkami kúpil v dražbe dňa 30.04.1XX0 - tak ako to vyplýva z PKV 60, záznam 39 písm. b/ a PKV 7XX, rad. č. 2, spoluvlastnícky podiel 1 na mpč. 104; v tom čase druhou spoluvlastníčkou vo veľkosti podielu 1 na mpč. 104 bola právna predchodkyňa žalovaných T. X. rod. L.. Rodičia žalobcu Q. G., nar. XX.XX.XXXX a Y. G., nar. XX.XX.XXXX nadobudli s odstupom času aj rodinný dom s vtedajším súp. č. XX /pôvodné súp. č. XX/ a podiel na pozemku s mpč. 106 zastavanom rodinným domom, a to na základe kúpnej zmluvy zo dňa 30.04.1970 uzatvorenej formou notárskej zápisnice N 195/70 s pôvodným vlastníkom T. K., nar. XX.XX.XXXX. Zmluvné strany v texte zmluvy, konkrétne v č. I uviedli, že na uvedenej parcele „si vybudoval svoj rodinný domček, ktorý spokojne a nerušene užíva asi 40 rokov“. T. K. nadobudol podiel na dome so súp. č. XX a podiel na pozemku mpč. 106 ako maloletý dedením v roku 1921 - tak ako to vyplýva z PKV XX, záznam 6, pričom v roku 1924 bola následne poznámka o jeho maloletosti z PKV záznamom 7 vymazaná.

34. Predložený dôkaz odpoveď Okresného úradu Stará O., katastr. Odboru /OÚSLKO/ č.I. 192/ na žiadosť o prešetrenie zápisu spoločného dvora zo dňa 03.08.2017 jednoznačne preukazuje skutočnosť, že už v minulosti, min. od založenia pozemknižných vložiek (ďalej len „PKV“), t. j. už v 19. storočí pozemok s parc. č. KN-C 838 (pôvodne časť parcely mpč. 104), ktorý v súčasnosti je v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných, slúžil ako spoločný dvor nielen pre dom s vtedajším číslom domu XX (v súčasnosti dom žalovaných), ale aj pre domy s č. XX a XX (v súčasnosti jeden rodinný dom žalobcu), čo nespochybniteľne vyplýva jednak z PKV 60, a tiež z PKV č. XX a 61 (kópie PKV XX, PKV 60 a PKV 61, konkrétne str. 2, str. 6 a str. 15 kópie z archívu predloženej so súdneho spisu). Rovnaký právny režim spoločného dvora platil aj pre pozemok mpč. 106 - PKV XX, na ktorom bol postavený rodinný dom so súp. č. XX a pozemok mpč. 105 - PKV 61, na ktorom bol postavený rodinný dom so súp. č. XX.

Z tejto odpovede OÚSLKO tiež vyplýva, že k zrušeniu zápisu spoločného dvora došlo bez právneho dôvodu, v dôsledku chyby pri prepisovaní mpč. 104 s pôvodnými vlastníkmi do novozaloženej PKV č. 7XX; toto sa teda udialo bez vedomia vlastníkov predmetných rodinných domov č. XX, XX a XX, ktorí naďalej v rovnakom rozsahu dobromyseľne využívali predmetné pozemky v časti spoločného dvora, t. j. napr. cez nich chodili, jazdili povozmi ťahanými koňmi, atď. Toto spoločné užívanie nikto nespochybňoval a každý rešpektoval ako prirodzenú vlastnosť pozemku, hoci sa jeho zápis v katastri pri prepisovaní údajov bezdôvodne stratil.

K uvedenému opomenutiu došlo dňa 01.05.1XX0 pri prepisovaní, resp. prenášaní údajov z PKV 60 do PKV 7XX.

Od nepamäti (nie je možné v súčasnosti určiť odkedy presne), sa pozemok, resp. pozemky medzi vyššie uvedenými rodinnými domami, ktoré sa nachádzali a aj dones nachádzajú vedľa seba, aktuálne označené ako parc. KN-C 838 a KN-C 839, využívali ako spoločný dvor, resp. ako prístupová cesta k susediacim rodinným domom, k hospodárskym budovám a k iným pozemkom, ku ktorým vhodnejší prístup z hlavnej cesty nebol a dodnes nie je; o tom neboli pochybnosti; pochybnosti začali s odstupom času po priženení sa žalovaného v 1. rade do susedného domu so súp. č. XX (pôvodný dom so súp. č. XX), keď tento sa svojvoľne rozhodol tento stav nerešpektovať.

Toto vyplýva aj z ďalšieho stanoviska OÚ St. O. z 12.5.2015, kde sa uvádza, že v k.ú. B. O. bolo technicko-hospodárske mapovanie, na základe ktorého boli pôvodné parcely EN prečíslované a tie boli ďalej vedené v katastri ako parcely registra C. Sporné nehnuteľnosti sú po THP mapovaní od roku 1986 evidované ako parcely reg. C 840 a 838 - spôsob využívania pozemkov - spoločný dvor.

Právni predchodcovia sporových strán spoločný dvor rešpektovali a navzájom si umožňovali prechod cez dvor pešo i prejazd povozom (spočiatku), neskôr aj prejazd autami, príp. traktormi a to najmä preto, že sa to tak užívalo od nepamäti a tiež preto, že iné riešenie prístupu k rodinným domom postaveným proti sebe a s malým vzájomným odstupom, nebolo.

35. Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že T. X. rod. L., ktorá spoluvlastnícky podiel na mpč. 104 kúpila v roku 1910, ako aj T. K., ktorý podiel na mpč. 106 zdedil v roku 1921 museli mať vedomosť o tom, že k mpč. 104, podobne ako k mpč. 106 viazne právo spoločného dvora v prospech vlastníkov domov so súp. č. XX, XX a XX. Preto hoci o dohode právnych predchodcov sporných strán ohľadom spoločného užívania, resp. spoločného dvora nie sú žiadne osobitné písomné doklady, vychádzajúc zo stavu zápisov v pozemkovej knihe je nepochybné, že vlastníci rodinných domov č. XX, XX a XX do roku 1XX0 spoločný dvor a s ním spojené neobmedzené spoločné užívanie nielen reálne rešpektovali, ale toto bolo aj zapísané v pozemkovej knihe, a teda uvádzaný právny predchodca T. K., nar. XXXX, ktorý si svoj rodinný dom so súp. č. XX (nové č. d. XX) postavil cca v roku 1XX0, musel byť „dohodnutý“ s vtedajšími vlastníkmi susedného domu so súp. č. XX pani T. X., rod. L. - starou mamou žalovanej v 2. rade a jej manželom T. X. - starým otcom žalovanej v 2. rade, ktorý podľa jej vyjadrenia na pojednávaní dňa 12.04.2016, postavil dom po požari medzi rokom 1928 - 1XX2, pričom obe strany si museli byť vedomé charakteru a úlohy pozemku s mpč. 104 ako aj právami a povinnosťami s tým spojenými, keďže uvedený pozemok /spoločný dvor/ sa nachádzal medzi ich rodinnými domami. Pozemok s mpč. 104, v časti spoločného dvora, v tom čase bez problémov užívali, prechádzali po ňom, jazdili po ňom koňmi s povozom, atď. Nie je možné presne určiť, ktorí konkrétni vlastníci domov sa takto dohodli, no je nespochybniteľné, že takáto dohoda tu byť musela, keď právo spoločného dvora bolo vo vyššie uvádzaných PKV zapísané už v r. 1865.

36. Teda dobromyseľným užívaním spoločného dvora, kde jedným z oprávnení je aj prechod a prejazd cez spoločný dvor, min. od obdobia (cca 1XX0), kedy si právny predchodca žalobcu T. K. postavil nový dom, resp. zrekonštruoval starý dom, a súčasne od tohto obdobia nebolo evidované právo spoločného dvora na PKV 60 ani PKV 7XX, vydržal už tento právny predchodca vecné bremeno v podobe práva prechodu a prejazdu po mpč. 104 (teraz KN-C 838) k svojim nehnuteľnostiam, a to najneskôr k 01.01.1961.

37. Všeobecný občiansky zákonník umožňoval vydržanie služobnosti. Vedľa služobností prichádzali do úvahy reálne bremená. Predpokladom vydržania, či už riadneho alebo mimoriadneho, bola držba práva. Držbou práva nebolo akékoľvek správanie, ktoré mohlo byť obsahom práva /v danom prípade služobnosti/. Dôkazné bremeno o existencii skutočností zakladajúcich držbu spočívalo na tom, kto sa dovoľával práv vzniknutých z držby, prezumpcia sa týkala poctivosti držby, nie jej existencie. V Občianskom zákonníku č. 141/1950 Zb. sa od rozlišovania služobností a reálnych bremien upustilo. Vytvorila sa jednotná inštitúcia vecných bremien. Tie boli prevzaté i platnou právnou úpravou. Vydržanie je podľa Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. jedným zo základných spôsobov vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Je prípustné iba vo vzťahu k oprávnenej držbe práva zodpovedajúceho vecným bremenám. Vydržať bolo možno nielen právo vlastnícke, ale aj každé iné právo, ktoré je spôsobilým predmetom držby, t.j. ktoré pripúšťajú trvalý a opätovný výkon v zmysle § 144. Inštitút vydržania bol v našom právnom poriadku zakotvený v zákone č. 141/1950 Zb., v znení jeho neskorších právnych úprav až do prijatia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ktorý bol účinný od 1.4.1964. Nanovo bol zavedený zákonom č. 131/1982 Zb., ktorým bol s účinnosťou od

1.4.1983 novelizovaný Občiansky zákonník. Podmienky vydržania vlastníctva ale aj práv sú v obidvoch zákonoch upravené v zásade rovnako.

38. Pokiaľ ide o právnu argumentáciu odôvodňujúcu vydržanie práva prechodu a prejazdu cez pozemok s parc. č. KN-C 838 žalobcom ako vlastníkom rodinného domu so súp. č. XX najneskôr k 01.01.1961, keďže k právnemu titulu došlo za účinnosti uhorského obyčajového práva platného na Slovensku do 31.12.1950, podľa ktorého právo služobnosti - terajšie právo zodpovedajúce vecnému bremenu k nehnuteľnosti - nadobudol ten, kto po dobu 32 rokov mal nehnuteľnosť v pokojnej držbe a vždy sa pri držbe predpokladalo, že je oprávnená, keď opak sa musel dokazovať a k vydržaniu práva služobnosti by došlo po uplynutí 32 rokov od roku 1XX0, čo je rok 1962, avšak na Slovensku od 1.1.1951 platil „stredný“ občiansky zákonník - zákon č. 141/1950 Zb., podľa ktorého k vydržaniu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu došlo v zmysle jeho ustanovenia § XX6 najneskôr uplynutím 10-ročnej lehoty počítanej od 1.1.1951, ak neuplynula skôr, je potrebné v danej právnej veci aplikovať ustanovenia stredného občianskeho zákonníka.

39. Teda už T. K. ako vlastník domu so súp. č. XX predmetné právo ako dobromyseľný držiteľ vydržal a jeho právni nástupcovia - rodičia žalobcu a následne samotný žalobca, ktorí toto právo následne taktiež dobromyseľne realizovali, jednak ako vlastníci domu so súp. č. XX a neskôr aj domu so súp. č. XX, si tak môžu započítať oprávnenú držbu svojho právneho predchodcu.

Predmetné právo vydržali rodičia žalobcu aj ako vlastníci domu so súp. č. XX ktorí taktiež dobromyseľne právo prechodu a prejazdu využívali (od kúpy v roku 19XX), tak ako ho využíval aj ich právni predchodca L. G., ktorý im rodinný dom s pozemkom, ním nadobudnutý v roku 1XX5, predal následne v roku 19XX; L. G. bol v čase predaja podielovým spoluvlastníkom mpč. 104, teda je nepochybné, že prístup cez pozemok mpč. 104 nemohol byť vôbec sporný.

Hoci L. G. previedol dňa 05.04.19XX tento svoj podiel na pozemku mpč. 104 na druhého syna P.a G. (brata Q.a G. st.), ktorý si medzičasom v roku 1XX9 postavil na zadnej časti pozemku rodinný dom so súp. č. 110, nič sa týmto však vo vzťahu k užívaniu spoločného dvora medzi domami XX, XX, XX nezmenilo a bez akýchkoľvek sporov spoločný dvor a práva z neho vyplývajúce realizovali vlastníci týchto domov bez zmien naďalej; vlastníckmi v tom čase boli T. X. rod. L. - dom č. XX, T. K. - dom č. XX a Q. G. st. s manž. - dom č. XX.

Je pravdou, že s odstupom času, zmluvou o zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva zo dňa 14.02. 1973 došlo medzi P.om G. a H.om X., ktorý sa stal po smrti jeho matky T. X. rod. L. vlastníkom domu so súp. č. XX a spoluvlastníkom pozemku mpč. 104, k vyporiadaniu spoluvlastníctva tak, že zadnú časť - pozemok EN 291 o výmere 570 m2 nadobudol do výlučného vlastníctva P. G. s manž. a prednú časť - pozemok EN 292 o tej istej výmere nadobudol H. X., ale uvedená zmluva však vôbec neriešila otázku bremien, príp. iných ťarch viaznucich na nehnuteľnosti, napr. právo prechodu a prejazdu vlastníkov domov s pôvodným súp. č. XX a XX, neobsahovala žiadne ustanovenie o tom, že takéto ťarchy príp. bremená neexistujú ale na druhej strane ani ustanovenie o ich existencii, a to napriek tomu, že obidve zmluvné strany o takomto práve mali vedomosť a vedeli, že vlastníci týchto domov toto právo aj pravidelne bez sporov v tom čase využívali a realizovali. Nemožno preto súhlasiť s názorom žalovaných, že od obdobia kedy sa stal H. X. výlučným vlastníkom pozemku EN 292 sa „nielen fakticky ale aj právne nemohlo jednať vo vzťahu k tomuto pozemku o spoločný dvor.“

Žalobca nikdy netvrdil, že cez pozemok sa v minulosti neprechádzalo aj zo zadnej strany, po pozemku iných vlastníkov, to potvrdzujú aj svedkovia, a to dokonca aj vo vzťahu k tretím osobám, no zo žiadnej výpovede nevyplýva, že by vlastníci domov č. XX a XX mali mať iba prístup zo zadnej strany, keďže oba ich domy boli postavené hneď pri hlavnej ceste, do ktorých sa dostávali oni, ako aj ich predchodcovia, cez prednú časť pozemku.

Vyššie popísané právo spoločného dvora, ktoré obsahuje aj právo prechodu a prejazdu platilo na celú parcelu mpč. 104, t. j. spredu od hlavnej cesty až dozadu na zadnú účelovú cestu, a to jednak v prospech vlastníka domu č. XX ako aj domu č. XX, čo priamo a preukázateľne neguje tvrdenia vyslovené žalovanými.

40. Žalobca nemal pochybnosti o oprávnenosti držby práva prechodu a prejazdu ani pri nadobudnutí nehnuteľností v roku 1983 a ani neskôr, keďže od roku 1986 /tak ako to potvrdil katastrálny odbor Okresného úradu v Starej O. v liste zo dňa 12.05.2015 č. I. 195/ bol po prevzatí technicko-hospodárskeho mapovania ako spôsob užívania pri parcelách KN-C 840 a 838 ako spôsob užívania pozemkov evidovaný - spoločný dvor, t. j. aj vo vzťahu k pozemku žalovaných a aj k pozemku žalobcu. Žalobca sa dodnes tejto skutočnosti nebráni a aj po zápise geometrického plánu je na jeho pozemku s

parc. č. KN-C 839 (pôvodne na KN-C 840) uvedený spôsob užívania spoločný dvor. Žalovaní však na základe žiadosti o zápis zmeny spôsobu užívania pozemku KN-C 838 dosiahli, že sa na ich pozemku spôsob užívania zmenil na súčasný - dvor.

Nič to však nemení na skutočnosti, že od roku 1986 až do roku 2017 tam tento zápis bol a aj s poukazom na túto skutočnosť nemožno mať pochybnosti o dobromyseľnosti žalobcu vo vzťahu k držbe práva prechodu a prejazdu cez parcelu KN-C 838. Uvedenú skutočnosť nemôžu spochybníť ani tvrdenia žalovaných o údajných sporoch a hádkach ohľadom prechodu a prejazdu cez prednú časť pozemku s parc. č. KN-C 838 medzi otcom žalobcu a otcom žalovanej v 2. rade.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že žalovaní a ani ich právni predchodcovia sa až do roku 2012 nijako aktívne nebránili užívaniu pozemku na prechod a prejazd žalobcom a jeho právnymi predchodcami, nepodali žiadnu žalobu ani nevyužili iný právny prostriedok na zamedzenie vstupu, prechodu a prejazdu cez ich pozemok. Nevyužili napr. ani možnosť výstavby ohradenia pozemku v prednej časti, ktorým by zabránili vstupu na pozemok, v prednej časti pozemku s parc. č. KN-C 838 nikdy nebol plot a ani brána a to až do času, kedy si bránu po vzájomnej dohode postavili žalobca spolu so žalovanými, cca v roku 2000, pričom si náklady na výstavbu delili rovným dielom, a to z dôvodu, aby im do spoločného dvora nevchádzali kravy, príp. cudzí ľudia. Uvedené teda nesvedčí o sporoch ohľadom užívania medzi nimi, min. v období keď spoločne postavili vstupnú bránu 10-15. rokov spätne.

41. Žalovaní ničím nespochybnili dobromyseľné realizovanie prechodu a prejazdu cez pozemok s KN-C 838 zo strany T.a K.a - právneho predchodcu, ktorý pozemok s terajším KN-C 838 využíval bez akýchkoľvek problémov na prechod a prejazd z prednej časti minimálne 40 rokov, čo vyplýva aj z kúpnej zmluvy zo dňa 30.04.1970./č.l. 280/ Neobstojí ničím nepodložený argument o tom, že údajne z výpovede jeho syna C. K.a má vyplývať, že žalobca a jeho právni predchodcovia mali mať prístupovú cestu „zo zadnej ulice a nie z prednej“, keďže to vôbec z jeho výpovede predloženej na ostatnom pojednávaní nevyplyva. Tento len potvrdil, že sa po pozemku prechádzalo obojsmerne a že sa to umožňovalo aj tretím osobám.

Je rozporné, ak sa žalovaní v niektorých svojich vyjadreniach nebránia oprávnenosti vecného bremena v podobe práva žalobcu na prechod peši cez ich pozemok no prejazd autom zásadne odmietajú, trvajú na tom, že žalobca a jeho právni predchodcovia mali mať prístup iba zo zadnej časti pozemku.

42. Zo spomínaných zápisov v PKV XX, 60 a 61 možno určiť právny titul na začatie výkonu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, práva prechodu a prejazdu po pozemku vo vlastníctve žalovaných, existencia ktorého znamená právny dôvod presvedčenia právnych predchodcov žalobcu ako aj žalobcu samotného, že držba vecného bremena bola a je oprávnená a dobromyseľná. Právni predchodcovia žalobcu vstúpili do užívania tohto práva v dobrej viere, že im patrí a nemali pochybnosti o oprávnenosti držby a vykonávali právo zodpovedajúce vecnému bremenu pokojne a nerušene od jeho vzniku, vrátane žalobcu, ktorý užíval pokojne a nerušene sporné vecné bremeno od roku 1983 až do roku 2012 v rovnakom rozsahu, po vyššie uvedenú dobu, keď v pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená a dobromyseľná a žalovaní dobromyseľnosť žalobcu, či jeho právnych predchodcov nespochybnili.

To, že žalobca žil v presvedčení, že právo prechodu vykonáva v súlade so zákonom svedčí aj správanie žalovaného, keď žalobca na parcele vyložil zámkovú dlažbu a spolu so žalovaným v 1. rade postavili bránku. Žalobca dôvodí, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržal v zmysle ust. stredného obč. zákonníka a súd dáva za pravdu v tom, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť výkonom práva, teda jeho vydržaním. Musí ísť o držbu oprávnenú, nepretržitú, počas trvania 10 rokov. V konaní nebolo preukázané, žeby žalobca nevykonával držbu oprávnenú a bez existencie dobrej viery. Žalobca tvrdí, že vjazd už jeho právni predchodcovia dobromyseľne využívali počas doby vyše 40 rokov, sporná parcela bola vždy predtým vedená ako spoločný dvor.

43. Žalobca má pochopiteľne daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keďže žalovaní v 1. a 2. rade spochybňujú právo zodpovedajúce vecnému bremenu nadobudnuté vydržaním a žalobca má ohrozený bezproblémový vstup na nehnuteľnosti vo svojom výlučnom vlastníctve. Tvrdenie žalovaných, že žalobca má možnosť iného relevantného vstupu na svoje nehnuteľnosti v konaní preukázané nebolo. Dôvody tvrdené žalobcom možno považovať za dôvody preukazujúce jeho naliehavý právny záujem na podanej žalobe. Žalobca práve požadovaným určením dosiahne odstránenie neistoty v právnych vzťahoch týkajúcich sa existencie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu.

44. Súd tu poukazuje na vykonanú ohliadku na mieste samom, kde mal jasne preukázané, že žalobca iný prístup k svojim nehnuteľnostiam ako z hlavnej cesty po parcele KNC- 838 nemá. Zo zadnej časti je po celej šírke stodola a ploty zadných susedov.

45. Podľa § 251 C.s.p. trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

46. Podľa § 2XX ods. 1,2 C.s.p.(1) Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.(2) Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

47. Podľa § 262 ods. 1, 2 C.s.p., O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

48. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa pomeru úspechu v súlade s ust. § 2XX ods. 1 C.s.p. a teda žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pretože bol v konaní plne úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 357 písm. a) CSP). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

1/ Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2/ Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

3/ Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.